

POSTANOWIENIE

9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 9 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku K. P.
z udziałem W. P. i Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Białymstoku
o ubezwłasnowolnienie,
na skutek skargi kasacyjnej W. P.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 22 lutego 2024 r., I ACa 1586/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Postanowieniem z 28 września 2022 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku
ubezwłasnowolnił częściowo z powodu zaburzeń psychicznych W. P.

Postanowieniem z 22 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił
apelację uczestnika W. P.

W skardze kasacyjnej uczestnik, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie
skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ §
1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
a mianowicie: czy w świetle art. 316 § 1 w zw. z art. 13 § 2 oraz art. 553 § 1 i 2 i art.
554¹ § 1 k.p.c. sąd rozpoznający apelację od postanowienia w przedmiocie

ubezwłasnowolnienia częściowego ze względu na zaburzenia zachowania spowodowane alkoholizmem jest zobowiązany do dopuszczenia dowodu z opinii lub opinii uzupełniającej biegłych lekarzy psychiatry i neurologa (psychologa) aktualnej na dzień orzekania w postępowaniu apelacyjnym w sytuacji, gdy stwierdzona choroba alkoholowa, jej przebieg i aktualny wpływ na funkcjonowanie osoby chorej może zmieniać się w czasie, co ma wpływ na ocenę zasadności wniosku o ubezwłasnowolnienie?

W ocenie uczestnika istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie: czy w świetle art. 16 § 1 k.c. pomoc wprowadzeniu spraw osoby, której dotyczy wniosek o ubezwłasnowolnienie częściowe dotyczy czynności faktycznych czy prawnych?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W uzasadnieniu nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wywód prawny uzasadniający istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc cechującego się nowością i dotychczas niewyjaśnionego w orzecznictwie powinien bowiem wskazywać na wątpliwości kwalifikowane, a nie zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy (zob. postanowienie SN z 26 września 2019 r., I CSK 228/19). Takich wątpliwości skarga kasacyjna nie zawiera.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

W orzecznictwie SN zostało wyjaśnione, że „prowadzenie spraw” w świetle art. 16 § 1 k.c., jest rozumiane szeroko; obejmuje ono czynności prawne i faktyczne, sprawy zarówno majątkowe, jak i osobiste. Zasadnicze znaczenie ma przy tym ustalenie przez sąd rzeczywiście istniejącego zakresu spraw wymagających decyzji i czynności danej osoby. Konieczne jest więc wyjaśnienie, w jakich konkretnych

sprawach osobie tej potrzebna jest pomoc. Nie można zatem poprzestać na ogólnym stwierdzeniu o potrzebie pomocy, skoro nieodzowne jest określenie rzeczywistego i skonkretyzowanego jej zakresu (zob. postanowienie SN z 4 lutego 2022 r., II CSKP 1225/22).

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

[ał]

[S.J.]

